

Det skal mye til før et slikt delegeringsvedtak er ugyldig

Kommunal Rapport 02.12.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Kan kommunestyret delegerer avgjørelse av skoledagsordningen til kommunedirektøren?

SPØRSMÅL: Jeg har et spørsmål om delegering til kommunedirektør i sak av prinsipiell karakter. I et kommunestyremøte ble det gjort vedtak om at kommunedirektøren, etter en høring, skal kunne avgjøre skoledagsorganisering og endring av dagens ordning der de yngste går på skolen i fire dager.

Det ligger da i kortene at dette endres til fem dager fra skoleåret 2025/2026. Ordlyd i vedtak: «Kommunedirektøren får fullmakt til å endre skoledagsorganiseringen fra og med skoleåret 2025/2026». Det ligger i dette at kommunestyret ikke får saken til endelig avgjørelse. Er ikke dette i strid med kommunelovens bestemmelser i §13-1?

Kommunestyret kan vel ikke delegerer til kommunedirektøren i saker av prinsipiell karakter?

SVAR: Bestemmelsen i kommunelovens §13-1 sjette avsnitt, om delegering til kommunedirektøren lyder: «Et folkevalgt organ kan gi kommunedirektøren myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget selv har bestemt noe annet».

Dette er da en bestemmelse om delegering av myndighet til å treffe vedtak, ikke om overdragelse av denne. Kommunedirektøren får en fullmakt til å handle altså på kommunestyrets vegne, noe som betyr at kommunestyret kan overprøve og omgjøre vedtak som kommunedirektøren treffer i medhold av denne myndighetstildelingen.

Spørsmålet her er altså om det her er tale et vedtak som likevel ikke kan delegeres til kommunedirektøren pga. denne begrensningen. Dette må avgjøres ut fra en helt konkret vurdering av det enkelte vedtaket og omstendighetene rundt det. Innenfor vide rammer vil dette være et spørsmål som kommunestyret selv avgjør. Det skal med andre ord mye til før et slikt delegeringsvedtak er ugyldig. Spørsmålet kommer vel normalt bare på spissen hvis kommunestyret ønsker å endre et vedtak kommunedirektøren har truffet etter en slik fullmakt, men kan også være et tema for en lovlighetsklage etter kommunelovens § 27-1 over delegeringsvedtaket.

Hva som er «av prinsipiell betydning», må her avgjøres ikke bare ut fra vedtakets karakter og konsekvenser, og ut fra kommunens eller fylkeskommunens størrelse, men også av om de mer prinsipielle sidene av den aktuelle avgjørelsen må anses klarlagt ved prinsippavgjørelser, instruksjer eller tidligere praksis. Det forhold at et mindretall blant de folkevalgte er uenige med de signaler som er gitt, og ønsker en kursomlegging, vil ikke i seg selv medføre at saken anses av «prinsipiell betydning», så lenge det ikke er nye forhold som gjør at det er grunn til å tro at kommunestyrets flertall nå vil mene noe annet enn tidligere.

Hvis det er tale om delegering til å treffe et vedtak som ikke skal tre i kraft straks, eller som det er uproblematisk å omgjøre, mener jeg det i alle fall normalt ikke vil være brudd på denne regelen. Jeg oppfatter begrensningen i av delegeringsadgangen som en bestemmelse om ansvarsfordeling mellom kommunestyre og administrasjon, ikke som en obligatorisk

saksbehandlingsregel som utelukker at kommunestyret kan overlate avgjørelser til administrasjonen når det selv stadig har full kontroll over saksområdet og kan omgjøre kommunedirektørens vedtak. Men her er det kanskje rom for ulike meninger.

Se nærmere om denne delegeringssperren i Markus Hoel Lie, *Kommunalrettslig representasjon: binding og erstatning*, Oslo 2011, kap. 5, pkt. 5.2.3, og Overå og Bernt, 2018, s. 302–303.